

Υφιστάμενη Ελληνική Νομοθεσία για τα Μηχανήματα

Η υφιστάμενη Ελληνική Νομοθεσία για τα Μηχανήματα παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

Υφιστάμενη Νομοθεσία		
Περίοδος ισχύος	Νόμος ή Προεδρικό Διάταγμα	Κοινοτικές οδηγίες που ενσωματώθηκαν
29/12/2009 έως σήμερα	Π.Δ 57/2010	2006/42/EK
	Π.Δ 81/2011	2009/127/EK

Η οδηγία 2006/42/EK για τα Μηχανήματα αποτελεί ουσιαστικά αναθεώρηση της οδηγίας 98/37/EK. Ο σκοπός της είναι να ισχύουν ενιαίοι κανόνες για:

- Απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια και υγεία στα μηχανήματα προκειμένου αυτές να λαμβάνονται υπόψη κατά τα στάδια σχεδιασμού και κατασκευής τους.
- Ελεύθερη κυκλοφορία των μηχανημάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η επίθεση της σήμανσης CE ουσιαστικά δηλώνει συμμόρφωση με τους πιο πάνω κανόνες για τα μηχανήματα.

Ασφάλεια Μηχανημάτων και χρήση (Π.Δ 395/94 όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει)

Η εν λόγω Ελληνική Νομοθεσία που αναφέρεται στην ασφαλή χρήση Μηχανημάτων και γενικότερα εξοπλισμού στους χώρους εργασίας (Οδηγία 2009/104/EK) έχει στόχο στην υιοθέτηση κανόνων ώστε:

- Να διατηρείται το Μηχάνημα (εξοπλισμός εργασίας) με την κατάλληλη συντήρηση στην αρχική του κατάσταση. Συμμόρφωση δηλαδή με τις ισχύουσες απαιτήσεις κάθε φορά για τα μηχανήματα.

- Όταν τα Μηχανήματα (εξοπλισμός εργασίας) παρουσιάζουν ειδικούς κινδύνους τότε πρέπει να έχουν ανατεθεί στους χειριστές εγγράφως καθήκοντα ενώ η συντήρηση να πραγματοποιείται από εξειδικευμένο προσωπικό
- Όταν η ασφάλεια των Μηχανημάτων εξαρτάται από τις συνθήκες εγκατάστασης τότε αυτά πρέπει να υποβάλλονται από αρμόδια πρόσωπα σε αρχικό έλεγχο (πριν τεθούν σε λειτουργία για πρώτη φορά) και σε έλεγχο μετά από συναρμολόγηση σε άλλο τόπο ή θέση
- Στα Μηχανήματα να πραγματοποιούνται περιοδικοί και έκτακτοι έλεγχοι από αρμόδια πρόσωπα ανάλογα και με τις συνθήκες
- Οι εργαζόμενοι να λαμβάνουν κατάλληλες γραπτές οδηγίες και επαρκή εκπαίδευση σχετικά με την ασφαλή χρήση του Μηχανήματος
- Να πληρούνται οι προδιαγραφές ασφάλειας που θέτουν τα παραρτήματα I και II της εν' λόγω Ελληνικής Νομοθεσίας στο βαθμό που αυτές δεν υπερκαλύπτονται και από τις οδηγίες κατασκευής Μηχανημάτων.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η σχετική Ελληνική Νομοθεσία.

Νομοθεσία που ισχύει για όλα τα Μηχανήματα από την στιγμή που τίθενται σε λειτουργία		
Περίοδος ισχύος	Νόμος ή Προεδρικό Διάταγμα	Κοινοτικές οδηγίες που ενσωματώθηκαν
17/12/1994 έως σήμερα	Π.Δ 395/1994	89/655/ΕΟΚ
	Π.Δ 89/1999	95/63/ΕΚ
	Π.Δ 304/2000	-
	Π.Δ 155/2004	2001/45/ΕΚ

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφέρουμε πως η οδηγία 2009/104 ΕΚ (**γνωστή και ως “use of work equipment directive”**) αποτελεί κωδικοποίηση τριών Κοινοτικών Οδηγιών και δεν έχει εναρμονισθεί με την Ελληνική Νομοθεσία, αν και οι τρεις (3) οδηγίες που κωδικοποίησε έχουν εναρμονισθεί και ισχύουν (βλ. πίνακα ανωτέρω).

Με βάση τη Νομοθεσία που προαναφέρθηκε ακολουθούν συνοπτικά διαγράμματα στα οποία αναφέρονται σημαντικές ημερομηνίες όσον αφορά στην εφαρμογή των οδηγιών για τα μηχανήματα. Διακρίνουμε τις περιπτώσεις όπου τα μηχανήματα κυκλοφόρησαν πριν και μετά την 1/1/1995.

Μηχανήματα που κυκλοφόρησαν στην αγορά ΠΡΙΝ την 1/1/1995

“Χρήση Μηχανημάτων” Π.Δ 395/94 όπως αναθεωρήθηκε (Οδηγία 2009/104/ΕΚ)	Π.Δ 57/2010 (Οδηγία 2006/42/ΕΚ) ή Οδηγία 98/37/ΕΚ “Κατασκευή Μηχανημάτων”
Ισχύει από την στιγμή που το Μηχάνημα τέθηκε σε λειτουργία στο σύνολό της	Δεν ισχύουν για αυτή την κατηγορία Μηχανημάτων (εκτός εξαιρέσεων που θα δούμε παρακάτω)

Μηχανήματα που κυκλοφόρησαν στην αγορά ΜΕΤΑ την 1/1/1995

“Χρήση Μηχανημάτων” Π.Δ 395/94 όπως αναθεωρήθηκε (Οδηγία 2009/104/ΕΚ)	Π.Δ 57/2010 (Οδηγία 2006/42/ΕΚ) ή Οδηγία 98/37/ΕΚ “Κατασκευή Μηχανημάτων”
Ισχύει από την στιγμή που το Μηχάνημα τίθεται σε χρήση (Ορισμένες απαιτήσεις της που υπερκαλύπτονται από τις αντίστοιχες που σχετίζονται με την κατασκευή)	Ισχύουν, λαμβάνοντας υπόψη τις ημερομηνίες εφαρμογής

Τι θεωρείται μηχανήμα σύμφωνα με τη Νομοθεσία

A: Μηχάνημα είναι ένα σύνολο εξοπλισμένο ή το οποίο πρόκειται να εξοπλισθεί με σύστημα μετάδοσης κίνησης, απαρτιζόμενο από συνδεδεμένα μεταξύ τους τμήματα ή δομικά στοιχεία από τα οποία ένα τουλάχιστον είναι κινητό και τα οποία είναι συνενωμένα για συγκεκριμένη εφαρμογή.

Επίσης Μηχάνημα μπορεί να είναι:

B: Σύνολο της περίπτωσης **A** από το οποίο λείπουν τα στοιχεία για την σύνδεσή του στο χώρο με πηγές ενέργειας και κίνησης

Γ: Σύνολο των περιπτώσεων **A** και **B** το οποίο δεν μπορεί να λειτουργήσει ως έχει παρά μόνο μετά τη συναρμογή του σε μεταφορικό μέσο ή την εγκατάσταση σε κτίριο ή σε κατασκευάσμα.

Δ: Σύνολο των περιπτώσεων Α και Β και Γ ή ημιτελή μηχανήματα που διατάσσονται και ελέγχονται ώστε να λειτουργούν ως ενιαίο σύνολο.

Σύνολο συνδεδεμένων μερών ή δομικών στοιχείων ένα τουλάχιστον εκ των οποίων κινείται και τα οποία συναρμολογούνται με σκοπό την ανύψωση φορτίων και μοναδική πηγή ισχύος του οποίου είναι η άμεσα εφαρμοζόμενη ανθρώπινη προσπάθεια.

Περιπτώσεις όπου ο τελικός χρήστης (βιομηχανία) θεωρείται κατασκευαστής

Ένας χρήστης ο οποίος κατασκευάζει μηχάνημα ή σύνολο μηχανημάτων για ίδια χρήση θεωρείται κατασκευαστής και πρέπει να πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες ενέργειες για την συμμόρφωση του μηχανήματος με το Π.Δ 57/2010. (Επίθεση σήμανσης CE στο Μηχάνημα).

Προϋποθέσεις διάθεσης στην αγορά και έναρξης χρήσης μηχανήματος (Απαιτήσεις που απορρέουν από την επίθεση σήμανσης CE)

Πριν την διάθεση του Μηχανήματος (ή συνόλου Μηχανημάτων) στην αγορά ή την έναρξη χρήσης ο Κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος είναι υποχρεωμένος βάσει Νομοθεσίας να:

- Εξασφαλίσει ότι το Μηχάνημα (ή σύνολο μηχανημάτων) πληροί τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του Π.Δ 57/2010, όπως θα τεκμηριώνεται από τη σύνταξη εκτίμησης κινδύνου μηχανήματος-machinery risk assessment.
- Εξασφαλίσει ότι ο τεχνικός φάκελος που μνημονεύεται στο παράρτημα VII του Π.Δ 57/2010 είναι διαθέσιμος.
- Παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες και οδηγίες χρήσης.
- Συντάξει τη δήλωση συμμόρφωσης ΕΚ σύμφωνα με το παράρτημα II του Π.Δ 57/2010 και να διασφαλίζει ότι αυτή συνοδεύει το Μηχάνημα.
- Επιθέσει την προβλεπόμενη σήμανση CE.

Διευκρινίζεται ότι ως **έναρξη χρήσης Μηχανήματος** ορίζεται η χρησιμοποίηση, εντός της Κοινότητας για πρώτη φορά, σύμφωνα με τον προορισμό του μηχανήματος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Π.Δ 57/2010.